

021223-1

Filosofie je vlastně způsobem života. Tak jako je nám velice nesnadné definovat, co to je život, leda s tou výhradou, že zatím se náš výměr zdá pokrývat vše, co až dosud jako živé známe, tak je nesnadné, ne-li nemožné přesně vymezit, co to je filosofie, protože každý nový typ filosofování nás může nutit k tomu, abychom svou „definici“ opravili. Tak jako živé organismy jsou schopny se díky evoluci stávat stále složitějšími a dosahovat vyšších úrovní, tak i filosofování se v průběhu staletí a tisíciletí dokázalo setkávat s novými a novými úkoly, k jejichž zvládnutí bylo zapotřebí nových a nových myšlenkových vynálezů. A tak, jako nevíme, k jakým formám život na četrných, od sebe se dost lišících cestách vývoje ještě dospěje (a dokonce ani to, k jakým všem formám už dospěl), tak nemůžeme klást žádné pevné hranice ani filosofickému způsobu myšlení. Proto také myšlenka „věčného“ filosofie může platit jen v té míře, v jaké platí filosofická myšlenka „věčného“ života: není to věčnost jednotlivého organismu ani jednotlivé filosofické soustavy, ale jen jistota, že aniž život, ani filosofie nejsou pouhou náhodou, ale že představují „přírodní“ nebo dějinný pohyb, v němž na nepředemětné výzvy nalézají jednotlivci a jednotlivé tradice (linie) své odpovědi, jednou úspěšnější a perspektivnější, jindy méně úspěšné nebo méně perspektivní.

(Praha, 021223-1.)